

Utlåtande 2011:180 RIV (Dnr 322-1066/2011)

Utveckling av Jämför Service för skolorna i Stockholm
Motion (2011:37) av Jan Valeskog (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2011:37) av Jan Valeskog (S) om ”Utveckling av Jämför Service för skolorna i Stockholm” anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

I en motion (2011:37) om utvecklingen av Jämför Service framhåller Jan Valeskog (S) att viktiga uppgifter saknas för att föräldrar och barn ska kunna göra välinformerade skolval.

Motionären föreslår att Jämför Service ska kompletteras med information om bland annat förekomst av fysiska utrymmen som exempelvis idrottshallar, skolgårdar och bibliotek. Vidare föreslår motionären att andel vuxna per barn, förekomst av skolhälsopersonal och studie- och yrkesvägledare, läraromsättning och vinstuttagsnivåer ska redovisas. Andel behörig personal redovisas för grundskolorna i Stockholm. Motionären föreslår att dessa uppgifter även ska redovisas för fritidshemmen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att informationen på Jämför Service är lätt att ta till sig, verktyget bör inte överbelastas med alltför många olika uppgifter. De uppgifter som staden lägger ut ska vara kvalitetssäkrade, relevanta och lätta att förstå. Stadsledningskontoret föreslår att motionen avslås.

Utbildningsnämnden anser att man inte i detta sammanhang tar ställning till de konkreta förslagen i motionen, utan att stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen får i uppdrag att återkomma med förslag om helheten i Jämför Service.

Mina synpunkter

Det är viktigt att föräldrar och elever kan göra välinformerade skolval. E-tjänsten Jämför Service ska vi vara stolta över och kontinuerligt utveckla och förbättra. Det är en ovärderlig källa för medborgare som vill veta mer om stadens olika verksamheter. Informationen på Jämför Service ska vara lätt att förstå och ta till sig. Datan som läggs ut på Jämför Service ska vara kvalitetssäkrad och relevant för brukaren samt med tydliga definitioner som möjliggör jämförelsen. Att lägga ut data som inte är objektiv och jämförbar kommer att undergräva förtroendet för tjänsten och i förlängningen för staden.

Det är viktigt att Stockholm gör en samlad översyn och arbetar brett med att revidera och ta fram nya variabler till Jämför Service. Samtidigt måste verksamhetsutvecklingen ske med viss försiktighet om man inte vill förstöra en mycket väl fungerande e-tjänst.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2011:37) om utveckling av Jämför Service för skolorna i Stockholm

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* och *Tomas Rudin* (båda S) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Bifalla motionen

2. Därutöver anföras

För att kunna göra medvetna val utifrån ett helhetsperspektiv på kvaliteten bör föräldrar och elever ha rätt till fler uppgifter än vad de kan utläsa från Jämför Service idag. Vi välkomnar därför om SLK och utbildningsförvaltningen presenterar en översyn av Jämför Service. Det svar på motionen som föredragande borgarråd lämnat visar dock på att majoriteten inte verkar vara beredd att inlemma den information som efterlyser på Jämför Service. Vi delar inte uppfattningen att den slags information vi efterlyser skulle försämrade Jämför Service – särskilt inte när vare sig förvaltningen eller ansvarigt borgarråd valt att granska eller kommentera de olika typer av information vi efterlyst utan bara givit ett övergripande omdöme.

De resurser i form av personal och faciliteter som finns på en skola, liksom en övergripande bild av om respektive skola använder stadens avsatta medel för undervisning eller inte, är högst relevant för föräldrar och elever. Rätt utformat från stadens sida finns det inte heller någon anledning att på förhand tro att informationsinhämtningen skulle innebära en stor administrativ börda eller att informationen inte skulle vara jämförbar. Till syvende och sist måste man bestämma sig för hur viktigt Jämför Service är, och om den finns till för att bara informera om vilka alternativ som kan väljas eller om det också ska finnas information om vad en skola eller huvudman erbjuder.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:37) av Jan Valeskog (S) om ”Utveckling av Jämför Service för skolorna i Stockholm” anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Stockholm den 23 november 2011

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Lotta Edholm

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Karin Wanngård* och *Tomas Rudin* (båda S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2011:37) av Jan Valeskog (S) om ”utveckling av Jämför Service för skolorna i Stockholm” bifalles.
2. Därutöver vill jag framföra följande.

Utvecklingen av Jämför service ska ses mot bakgrund av att skolverksamheten allt mer betraktas som en marknad som alla andra. Det nyliberala synsättet där enskilda skolor ses som företag och föräldrar och elever som kunder har tyvärr slagit igenom i stor skala i Stockholms stad. Principen om det fria skolvalet har inneburit att segregationen förvärrats.

Vänsterpartiet anser att valfrihet behöver definieras i termer av att alla elever ska ha lika möjligheter efter skolan snarare än olika val under skoltiden. Skolan behöver utformas så att den inte ger social segregering genom tidiga val för eleverna. Ju tidigare val ju större sannolikhet för att elevernas val styrs av föräldrarnas bakgrund eller blir sociala kompisval.

Inom det marknadsanpassade system som nu råder och som vi är starkt kritiska emot håller Vänsterpartiet ändå med om att fler föräldrar och elever bör kunna göra informerade val om Jämför Service tillförs exempelvis de kriterier som föreslås i motionen.

Skolbibliotek, skolgård, gymnastiksal, laboratoriesalar, skolmatsal, elevhälsovård, lärartäthet, behörig personal etc är viktiga kvalitetsfaktorer. Vi delar motionärens uppfattning att vinstmarginalerna ska redovisas, även om vår grundhållning är att skolor som drivs med vinstsyfte inte har i svensk skola att göra. Att fler kvalitetsfaktorer enligt motionens förslag skulle leda till en ”överbelastning” av Jämför Service är att underskatta föräldrar och elever.

Jag delar skolborgarrådets uppfattning att det behövs en samlad översyn av Jämför Service, men har en annan uppfattning om vilken information som ska ingå. Planerna att ersätta information från skolinspektionen med skolorna egna kvalitetsdokument och årsredovisningar kommer kraftigt att begränsa vad föräldrar och elever får veta. De som inte har inblick i skolväsendet blir i ännu högre grad utlämnade till vinklad information och reklambroschyrer. Information om skolors verkliga kvalitet är alltför viktig för att reduceras till säljerbjudanden.

Istället för att lyfta bort skolinspektörernas rapporter ur Jämför Service för att informationen är för gammal och inaktuell på grund av att inspektioner görs så sällan borde tätare inspektionsbesök göras och de åtgärder som uppföljningarna lett till tydligt redovisas.

Särskilt uttalande gjordes av *Emilia Hagberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) enligt följande.

Elever och föräldrars viktiga val av skola ska kunna fattas på goda grunder och med kunskaper om de variabler som elever och föräldrar tycker är viktiga för en lyckad skolgång. Miljöpartiet ser liksom motionären ett behov av att utveckla Jämför Service och ser fram emot stadsledningskontorets och utbildningsförvaltningens kommande förslag om helheten för Jämför Service. Miljöpartiet anser att man i detta förslag bör ta ställning till nyttan med och möjligheten att införa de kriterier som motionären lyfter.

ÄRENDET

I en motion (2011:37) om utvecklingen av Jämför Service framhåller Jan Valeskog (S) att viktiga uppgifter saknas för att föräldrar och barn ska kunna göra välinformerade skolval.

Motionären föreslår att Jämför Service ska kompletteras med information om bland annat förekomst av fysiska utrymmen som exempelvis idrottshallar, skolgårdar och bibliotek. Vidare föreslår motionären att andel vuxna per barn, förekomst av skolhälsopersonal och studie- och yrkesvägledare, läraromsättning och vinstuttagsnivåer ska redovisas. Andel behörig personal redovisas för grundskolorna i Stockholm. Motionären föreslår att dessa uppgifter även ska redovisas för fritidshemmen.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar motionärens uppfattning att Jämför service är ett viktigt instrument för jämförelse av stadens verksamheter. Stockholm stad strävar efter att hela tiden utveckla och förbättra Jämför service inom alla verksamhets- områden. Nya funktioner tillkommer och anpassas bland annat utifrån förslag från de förvaltningar som ansvarar för innehållet i Jämför service.

Jämför service är ett verktyg som fungerar som ett stöd till elever och föräldrar vid val av skola. Det är också en informationskälla för andra intresserade medborgare som vill veta mer om stadens skolor.

Stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen utvärderar kontinuerligt innehållet i Jämför service, bland annat utifrån brukarnas behov av information. Flera av de förslag till förändring av Jämför service som motionären för fram är redan nu möjligt att lägga in. Det är dock viktigt att informationen på Jämför service är lätt att ta till sig, verktyget bör inte överbelastas med alltför många olika uppgifter. De uppgifter som staden lägger ut ska vara kvalitetssäkrade, relevanta och lätta att förstå. Det ska också vara uppgifter som kan anses säga något om kvaliteten på skolorna. Eftersom syftet är att det ska gå att göra jämförelser mellan skolor, ska uppgifterna naturligtvis också vara jämförbara, det vill säga definitioner måste vara tydliga så att de olika faktorerna mäts på samma sätt på alla skolor.

I ett nytt kommittédirektiv (Dir. 2011:68) från Utbildningsdepartementet framgår

att staten avser att utreda behovet av att publicera uppgifter om skolor för att elever/föräldrar och andra intresserade ska kunna jämföra skolors kvalitet. Resultatet av denna utredning kan komma att påverka Jämför service.

Stadsledningskontoret föreslår att motion (2011:37) av Jan Valeskog (S) om ”Utveckling av Jämför service för skolorna i Stockholm” avslås med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 augusti 2011 att som svar på remissen överlämna och åberopa utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Jan Valeskog (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Lennart Sandborg (V), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Jämför Service är ett verktyg som fungerar som ett stöd till elever och föräldrar vid val av skola. Det är också en informationskälla för andra intresserade medborgare som vill veta mer om stadens skolor. Utbildningsförvaltningen strävar efter att hela tiden utveckla och förbättra Jämför Service för att ge elever och föräldrar bästa möjligheter att göra välinformerade val. I ett nytt kommittédirektiv (Dir. 2011:68) från Utbildningsdepartementet framgår att staten avser att utreda behovet av att publicera uppgifter om skolor för att elever/föräldrar och andra intresserade ska kunna jämföra skolors kvalitet. Resultatet av denna utredning kan komma att påverka Jämför Service.

Utgångspunkten för utbildningsförvaltningen är att kontinuerligt lägga ut de uppgifter förvaltningen tror att medborgarna behöver. Uppgifterna finns antingen tillgängliga hos exempelvis Statistiska Centralbyrån (SCB), eller kan tas fram på annat sätt, via egna undersökningar eller frågor till skolorna. Det är dock viktigt att inte i onödan öka skolornas arbetsbelastning, så nyttan av uppgifterna behöver alltid vägas mot den arbetsinsats som krävs för att få fram dem. Eftersom informationen på Jämför Service ska vara lätt att ta till sig, bör inte verktyget överbelastas med alltför många olika uppgifter. De uppgifter som förvaltningen lägger ut ska vara kvalitetssäkrade, relevanta och lätta att förstå. Det ska också vara uppgifter som kan anses säga något om kvaliteten på skolorna. Eftersom syftet är att det ska gå att göra jämförelser mellan skolor, ska uppgifterna naturligtvis också vara jämförbara, dvs. definitioner måste vara tydliga så att de olika faktorerna mäts på samma sätt på alla skolor.

SLK och utbildningsförvaltningen utvärderar kontinuerligt innehållet i Jämför Service, bl.a. utifrån brukarnas behov av information. Utbildningsförvaltningen föreslår

att man inte i detta sammanhang tar ställning till de konkreta förslagen i motionen, utan att SLK och utbildningsförvaltningen får i uppdrag att återkomma med förslag om helheten i Jämför Service.

RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Jan Valeskog (S) enligt följande.

Att tillstyrka förvaltningens yttrande
Att därutöver anför följande

Föräldrar och elever bör ha rätt till fler uppgifter än de kan utläsa idag från Jämför Service idag för att kunna göra medvetna val utifrån ett helhetsperspektiv på kvaliteten. Vi välkomnar och ser fram emot resultaten av SLK:s och utbildningsförvaltningens fortsatta arbete med utvecklingen av Jämför Service. Givet frågans tyngd är det viktigt att detta utvecklingsarbete prioriteras och kan presentera sina förslag för utbildningsnämnden så snart som möjligt.

Särskilt uttalande gjordes av Lennart Sandborg (V) enligt följande.

I motion av Jan Valeskog (S) om utveckling av Jämför service för skolorna i Stockholm föreslås att en rad nya kriterier införs i akt och mening att förbättra servicen på stadens hemsida. Vänsterpartiet håller med förslagsställaren att funktionen måste utvecklas och tillföras fler kriterier.

Vänsterpartiet vill uppmana förvaltningen och SLK att vid översynen av Jämför service ta med de i motionen föreslagna kriterierna. På så sätt kan Jämför service bli ett bättre instrument än i dag för föräldrar och barn vid val av skola.

2011:37

Motion av Jan Valeskog (S) om utveckling av Jämför Service för skolorna i Stockholm*Dnr 322-1066/2011*

Idag finns på Stockholm stads hemsida en bra service där jämförelser kan ske av olika verksamheter. Där saknas dock många uppgifter som föräldrar har rätt att få veta men som idag saknas. Det finns fakta om skolorna som tyvärr är dolda men som måste lyftas fram om föräldrar och elever skall kunna göra val grundat på korrekta uppgifter. Det rör frågor om förekomsten av fysiska utrymmen som idrottshallar, skolgårdar, bibliotek men också frågor om andel utbildad personal under föregående skolår, läraromsättning och officiella vinstuttagningsnivåer, från ägare eller moderbolag. En del av dessa uppgifter går att utforma som index för att uppnå en enklare jämförelse.

Idag missgynnas många skolor som har god personaltillgång och på skolan närvarande kuratorer, elevhälsovård, eller skolor som har en rimlig läraromsättning och bra lokaler för undervisning. Även de ekonomiska förutsättningarna som skolorna verkar under är generellt sett svåra att skapa sig en bild av liksom lärarnas arbetsförhållanden. Det är oacceptabelt att så skall vara fallet. För samtliga skolor/koncerner skall det vara obligatoriskt att lämna relevanta uppgifter till staden.

Mot denna bakgrund föreslår jag att följa kriterier införs under Jämför Service funktionen på stadens hemsida:

1. Förekomsten av viktiga fysiska utrymmen i nära anslutning till skolan såsom Gymnastikhall, skolgård/park, skolbibliotek, fritidshem och motsvarande.
2. Förekomsten av personal i direkt anslutning till skolan, eller angivet på annan plats, som arbetar med skolhälsovård, kuratorer, studievägledare, etc.

3. Antal vuxna per barn på skolan, läraromsättning under förutvarande år samt andel behörig personal (också på fritidshemmen)
4. Av betydelse är också att rörelsevinsten och vinstmarginalerna anges för de enskilt drivna skolorna, eller respektive skolföretag, de senaste åren. För föräldrarna är det av stor betydelse att få en uppfattning om skolföretagen tar ut rimliga 5-6% i vinst eller om man regelmässigt ligger på 10% - nivåer eller därutöver.

Stockholm den 2 maj 2011

Jan Valeskog